

Kam zmizela zima?

Zima je neodmyslitelně spojena se zasněženými kopci a zamrzlými rybníky. Jenomže v posledních letech taková zima přichází jenom na pár týdnů v roce. A bláto místo sněhu není špatnou zprávou jenom pro sportovce. Je to totiž pouze jeden z příkladů klimatických změn, které představují pro nás všechny pořádný malér.

Jak to bylo dříve

Schválně se zeptejte svých rodičů a prarodičů, jaké zimy zažili oni, když byli ve vašem věku. Nejspíše vám řeknou, že byly plné ledu a sněhu. Však také od dob jejich dětství jsou zimní měsíce v průměru o 2 °C teplejší. A právě tyto dva stupně jsou v našich přírodních podmínkách rozdílem mezi sněhovou nadílkou a blátivou zimou. Například průměrné teploty v prosinci se vyšplhaly nad bod mrazu a místo hokeje se v rybnících můžeme přinejlepším otužovat. A o bílých Vánocích si pak můžeme nechat jenom zdát. Naše země není jediná, kde se tyto změny dají pozorovat. Ledovce v nedalekých Alpách za stejnou dobu, ba dokonce i kratší, ztratily okolo poloviny svého objemu. A mnoho alpských ledovců během tohoto století roztaje úplně. Tohle všechno jsou projevy klimatické změny, za kterou neseme největší odpovědnost my, lidé.

Sjezdovky jako součást problému

Řítit se z kopce dolů na jednom až dvou prknech patří bezesporu mezi nejpopulárnější zimní aktivity a mnoho skautských oddílů vyráží každoročně do hor na lyžařský výcvik. Jenomže zatímco počet lyžařů a snowboardistů narůstal, výška sněhové pokrývky se snižovala. S nedostatkem sněhu na sjezdovkách se tak lyžařské areály vypořádávají pomocí sněžných děl. Ta sněh vyrábí z vody, do které se přimíchávají chemikálie, díky kterým umělý sněh neroztaje ani při vyšších teplotách. Dříve nebo později ale roztaje, a tyto umělé látky se tak dostanou do přírody. Sněžná děla také spotřebují velké množství vody, které je v zimním období v krajině už tak méně než jindy. K tomu je ještě nutné přičíst energii potřebnou na výrobu sněhu, provoz vleků a také skutečnost, že většina návštěvníků přijede pod sjezdovku vlastním autem. Sjezdové lyžování má ze zimních sportů nejhorší dopad na životní prostředí, a má tak vlastně za následek i teplejší, na sněh chudé zimy.

Komu všemu vadí teplé zimy

Pro náš mírný podnebný pás jsou typická čtyři roční období – jaro, léto, podzim a zima. Pro lidi vynechání jednoho období neznamená žádný velký problém, protože se změnám dokážeme velmi rychle přizpůsobit. Divoká zvířata ale stejně rychle jako my reagovat nedokážou. Jejich chování se odvíjí od okolního prostředí a takto výrazná změna ročního období je pro mnohá z nich velmi nebezpečná. Například zvířata, která zimu přečkávají v takzvané hybernaci – neboli zimním spánku, se na toho období připravují výrazným přibíráním na váze. Když ale není zima, zvířata nespí a v tuku uloženou energii nezpracují. Na jaře jsou tak stále „při těle“ a to jim působí velké zdravotní problémy. Někteří ptáci zase během teplejší zimy předčasně zahnízdí a snesou vajíčka. Jenomže během zimy mají ptáčci dostupně menší množství potravy a tento vyčerpávající výkon pro ně nedopadá dobře.

Může se nám zima vrátit?

Teď když víme, v čem je problém, tak co s tím můžeme dělat? Informovanost a dobré pochopení problému jsou nejlepším prvním krokem. Je nutné vědět, že i kdyby byla další zima plná sněhu, neznamená to, že se klimatická změna neodehrává. Každý rok je jenom jedním dílkem skládky a pouze s velkým počtem dílků získáme přehled o skutečné situaci. Ve snaze najít řešení musí spojit síly politici, soukromé firmy a my všichni jednotlivci. A začít musíme jako vždy u sebe. Místo prohánění po umělém sněhu na sjezdovce zkusíme jiný zimní sport, například běžky, skialpy, brusle nebo sněžnice. Pokud při procházce přírodou nalezneme vyčerpané zvíře, zavoláme záchrannou stanici a zvířeti pomůžeme. A ptákům s družinou připravíme dobře zásobené krmítko.